

PROGRAM PROFILAKTYKI

GIMNAZJUM

W ZESPOLE SZKOLNO - PRZEDSZKOLNYM

IM. M. KONOPNICKIEJ

W ŁOBODNIE

W ROKU SZKOLNYM 2014/2015

Łobodno, dnia

Program uchwalony przez Radę Rodziców w porozumieniu z Radą Pedagogiczną.

Zatwierdzony uchwałą Rady Pedagogicznej dnia

SPIS TREŚCI

I. PODSTAWY PRAWNE	3
II. WPROWADZENIE	4
III. IDENTYFIKACJA PROBLEMU	5
IV. PSYCHOSPOŁECZNA DIAGNOZA ŚRODOWISKA SZKOLNEGO	6
V. KIERUNKI DZIAŁAŃ INTERWENCYJNYCH I PROFILAKTYCZNYCH	7
VI. PRZEWIDYWANE EFEKTY PODJĘTYCH DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH	9
VII. HARMONOGRAM DZIAŁAŃ W WYBRANYCH OBSZARACH ZAGROŻEŃ	10
VIII. CAŁOŚCIOWA EWALUACJA SZKOLNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI ...	16

Celem Programu Profilaktyki jest wspomaganie wszechstronnego i harmonijnego rozwoju ucznia, wzmocnienie czynników ochronnych przy jednoczesnej redukcji czynników ryzyka. Formy i sposoby działań zakresu profilaktyki dostosowane są do wieku uczniów. Program ten kierowany jest do każdego ucznia, zarówno zdolnego jak i ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, potrzebującego pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz materialnej. Program odpowiada na realne problemy i zagrożenia pojawiające się w szkole, klasie szkolnej i środowisku.

I. PODSTAWY PRAWNE

- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 stycznia 2002r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół.
- Rozporządzenie z dnia 31 stycznia 2003r. w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem.
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
- Ustawa z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych.
- Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego.
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 1997 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.
- Dotychczasowy Szkolny Program Profilaktyki
- Wyniki badań ewaluacyjnych przeprowadzonych wśród uczniów, rodziców i nauczycieli.

II. WPROWADZENIE

Profilaktyka jest chronieniem rozwoju człowieka przed zagrożeniami i reagowaniem na nie. Jej celem jest ochrona człowieka, dziecka, ucznia, wychowanka przed wszelkimi zakłóceniami rozwoju. Człowiek niedojrzały sam dla siebie może być zagrożeniem. Dlatego prowadzenie dziecka ku dojrzałości jest zarówno wychowaniem, jak i profilaktyką.

Szkoła realizuje zadania dydaktyczno-wychowawcze oraz wspiera wszechstronny rozwój ucznia: wyposaża młodego człowieka w wiedzę, budzi aktywność intelektualną oraz rozwija postawy i zachowania cenione w społeczeństwie.

Oddziaływanie profilaktyczne ma szczególne znaczenie w odniesieniu do dzieci i młodzieży w okresie dojrzewania, a osobowość młodego człowieka kształtuje się zgodnie ze środowiskiem, w którym przebywa i zgodnie z regułami w niej panującymi. Czynniki ryzyka to wszystkie elementy (cechy, sytuacje, warunki) zwiększające prawdopodobieństwo pojawienia się niekorzystnych konsekwencji zaburzających prawidłowy rozwój.

Należą do nich:

- Środowisko społeczne i normy w nim obowiązujące, promujące dane wzorce zachowań.
- Modelowanie takich zachowań w domu i w szkole.
- Grupy rówieśnicze i występujące w nich zachowania dysfunkcyjne.
- Słabe wyniki w nauce.
- Wczesna inicjacja w zachowaniach ryzykownych.

Cele Programu Profilaktyki:

1. Wzrost dyscypliny szkolnej oraz niskiej kultury słowa.
2. Wzmocnienie u uczniów poczucia wartości oraz wiary we własne możliwości.
3. Uczenie, co to jest: prawda, dobro, sprawiedliwość, tolerancja, przyjaźń, szacunek dla innej osoby.

4. Podniesienie dyscypliny szkolnej, niskiej kultury słowa, szacunku względem innych.
5. Promowanie zdrowego stylu życia i alternatywnych sposobów spędzania wolnego czasu i zasad bezpieczeństwa.
6. Osiąganie celów życiowych i zainteresowanie nauką.
7. Kształtowanie umiejętności interpersonalnych.
8. Zwiększenie komunikacji w relacjach nauczyciel - uczeń, uczeń - rodzic, uczeń - uczeń.
9. Eliminowanie przejawów agresji i przemocy w szkole.
10. Pomoc w identyfikowaniu i rozwiązywaniu problemów, radzeniu sobie z problemami, wspieranie w sytuacjach kryzysowych.
11. Pomoc w zaspokajaniu ważnych potrzeb (sukcesu, przynależności) poprzez działania sportowe, artystyczne; osiągnięcie satysfakcji życiowej.

III. IDENTYFIKACJA PROBLEMU

Na podstawie obserwacji środowiska szkolnego oraz ankiet przeprowadzonych wśród uczniów, rodziców i nauczycieli dokonano ewaluacji programu profilaktyki.

Wyciągnięte zostały następujące wnioski i zalecenia do pracy profilaktycznej w roku szkolnym 2014/2015:

1. Należy dbać o podniesienie kultury osobistej uczniów. Wychowawcy w czasie godziny z wychowawcą powinni prowadzić zajęcia na temat kultury osobistej, kultury słownej, kształtowania postawy poszanowania innych ludzi i kulturalnego zachowania się, jako kolegi i ucznia. Wszyscy pracownicy szkoły powinni zwracać uwagę na negatywne zachowania, brak kultury i rozmawiać z uczniami.
2. Niezbędne jest zwiększenie poziomu dyscypliny na lekcjach i przerwach. Należy reagować i wyciągać konsekwencje wobec negatywnych zachowań.
3. Dyżury na korytarzach muszą być pełnione starannie, aby zmniejszyć zachowania naganne wśród uczniów na terenie szkoły i wokół niej. Zwiększy się również poziom i poczucie bezpieczeństwa wśród uczniów.
4. Powinno się utrwaląć wśród uczniów zachowania asertywne mające na celu nie

uleganie presji rówieśników. Uczenie uczniów asertywności.

5. Należy realizować zajęcia mające na celu podniesienie samooceny, samodyscypliny wśród uczniów; rozwijać umiejętności podejmowania właściwych decyzji, uczyć wybierania pozytywnych rozwiązań.
6. Należy wyrabiać umiejętności rozwiązywania konfliktów, nawiązywania pozytywnych kontaktów koleżeńskich, ćwiczyć sposoby radzenia sobie ze złością.
7. Należy kontynuować działania profilaktyczne z zakresu agresji słownej i fizycznej, ustalić jakie czynniki mają największy wpływ na takie zachowania. Należy eliminować wyśmiewanie się z innych, wulgaryzmy.
8. Zwiększyć działania profilaktyczne o problematykę poszanowania cudzej własności, mienia społecznego, w oparciu o uświadomienie, że z każdą decyzją związane są konsekwencje.
9. Należy przeprowadzać wśród uczniów pogadanki o szkodliwości palenia papierosów, picia alkoholu, zażywania środków psychoaktywnych w tym (dopalaczy) wpływie używek i środków odurzających na życie i rozwój człowieka;
10. Zachęcać rodziców do większego zainteresowania się problemami dzieci, tym jak spędzają wolny czas, z kim się kolegują.
11. Propagować wśród uczniów pozytywne formy spędzania czasu wolnego, rozwijać potrzebę zdrowego stylu życia, kształtować postawy wobec wartości etycznych.
12. Zwiększać motywację uczniów do nauki,
13. Należy przestrzegać systemu kar w szkole, zwiększyć poziom dyscypliny, nagradzać i promować dobre zachowania.

IV. PSYCHOSPOŁECZNA DIAGNOZA ŚRODOWISKA SZKOLNEGO

1. Przeprowadzenie przez pedagoga diagnozy środowiska szkolnego poprzez:
 - a) ankiety dla nauczycieli i wychowawców klas,

- b) ankiety dla uczniów,
 - c) ankiety dla rodziców,
 - d) obserwację zachowania uczniów,
 - e) analizę frekwencji w dziennikach lekcyjnych,
 - f) analizę frekwencji rodziców na zebraniach organizacyjnych przez szkołę,
 - g) analizę dokumentacji wychowawców klasowych (kontakty z policją, sądem).
2. Analiza wyników diagnozy potwierdziła wstępnie założone obszary zagrożeń występujących w naszej szkole.

V. KIERUNKI DZIAŁAŃ INTERWENCYJNYCH I PROFILAKTYCZNYCH

1. Analiza sposobu realizacji zadań szkoły wynikających z przepisów prawnych, statutu szkoły i programu wychowawczego szkoły.
2. Działania szkoły w kierunkach wskazanych w wyniku diagnozy:
 - 1) Kształtowanie systemu wartości - czerpanie z wzorców osobowych. Uwrażliwianie i uczulanie na potrzeby innych dzieci i dorosłych.
 - 2) Starania w celu zapewnienia uczniom alternatywnych możliwości spędzania wolnego czasu (różnorodna atrakcyjna oferta zajęć pozalekcyjnych, aktywne formy spędzania wolnego czasu), zajęcia rekreacyjno – sportowe.
 - 3) Rozwój aktywności uczniów poprzez udział w planowaniu, organizowaniu i przygotowaniu imprez klasowych, szkolnych, wycieczek, wyjść itp.
 - 4) Promocja zdrowego stylu życia (kształtowanie umiejętności samodzielnego dokonywania właściwych wyborów zachowań chroniących zdrowie własne i innych ludzi).

- 5) Wdrażanie do świadomego unikania zagrożeń oraz kształtowanie umiejętności odmawiania i negocjacji. Przeciwdziałanie uzależnieniom: alkohol, niktyna, narkotyki.
- 6) Przeciwdziałanie przejawom agresji słownej i fizycznej.
- 7) Realizacja współpracy z GOPS, zorganizowanie dożywiania dla dzieci z rodzin najuboższych.
- 8) Doskonalenie umiejętności nauczycieli. Udział w szkoleniach w ramach WDN w celu rozszerzenia wiedzy nauczycieli, wychowawców klas na tematy związane z profilaktyką.
- 9) Stopniowe wyposażanie biblioteki szkolnej w fachowe materiały i publikacje dotyczące profilaktyki.
- 10) Włączenie przedstawicieli Samorządu Uczniowskiego do konkretnych działań.
- 11) Stała współpraca z rodzicami w celu przekazywania im wiedzy na temat zagrożeń, a także zapoznanie ich z działaniami szkoły wynikającymi z planu.
- 12) Organizowanie w szkole imprez o tematyce profilaktycznej (konkursy, gazetki szkolne).
- 13) Ciągła praca nad zdyscyplinowaniem uczniów na lekcjach.
- 14) Współdziałanie szkoły w organizowaniu imprez profilaktycznych na terenie gminy, powiatu, zaprzyjaźnionych szkół itp.
- 15) Kształtowanie świadomości ekologicznej.

3. Ewaluacja Programu Profilaktyki wykonana na koniec roku szkolnego.

- 1) Ocena poziomu poczucia bezpieczeństwa uczniów w szkole.
- 2) Ewaluacja końcoworoczna programu badania – ankiety skierowane do uczniów, rodziców i nauczycieli.
- 3) Analiza problemów dydaktyczno-wychowawczych w oparciu o dokumentację wychowawczą: zeszyty wychowawcy, zeszyty do korespondencji z rodzicami, dzienniki lekcyjne, dokumentację pedagoga .

VI. PRZEWIDYWANE EFEKTY PODJĘTYCH DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH

1. Podnosi się poziom zachowań kulturalnych. Wszyscy w szkole przestrzegają kultury słowa.
2. Uczniowie chętnie i aktywnie uczestniczą w promocji zdrowego stylu życia (promowanie abstynencji tytoniowej, alkoholowej i narkotykowej; zanika moda na palenie i picie).
3. Nastąpiła poprawa wyników w nauce (coraz więcej uczniów bierze udział w różnych konkursach, zawodach).
4. Jest niski wskaźnik uczniów opuszczających zajęcia lekcyjne.
5. Zmniejsza się liczba występowania agresji i przemocy. Coraz więcej uczniów radzi sobie ze stresem oraz innymi trudnymi sytuacjami.
6. Uczniowie są wyposażeni w wiedzę o szkodliwości środków uzależniających.
7. W szkole zmniejszy się liczba uczniów bez śniadania, uczniowie otrzymują dofinansowania na wycieczki, wyjazdy itp.
8. W bibliotece znajdują się materiały i publikacje dotyczące profilaktyki. Tworzony jest bank publikacji i scenariuszy wypracowanych przez nauczycieli naszej szkoły.
9. Nauczyciele wszystkich przedmiotów posiadają wiedzę z zakresu profilaktyki oraz umiejętności postępowania w konkretnych przypadkach i stosowanie różnorodnych form pomocy. Następuje poprawa w zakresie relacji: uczeń – nauczyciel – rodzic.
10. Uczniowie i ich rodzice korzystają ze wsparcia instytucji profesjonalnych.
11. Stopniowo poprawia się aktywność i samorządność uczniów. Uczniowie czują się współorganizatorami szkoły. Uczniowie wspólnie z nauczycielami organizują wycieczki, rajdy, dyskoteki itp.
12. Coraz więcej uczniów uprawia różne dyscypliny sportowe. Idą za tym sukcesy w lokalnych rozgrywkach i zawodach.
13. Uczniowie podczas przerw czują się bezpieczni - nauczyciele sumiennie pełnią dyżury na przerwach.

14. Dzięki atmosferze wytworzonej w szkole uczniowie klas pierwszych szybko adaptują się w nowym środowisku.

15. Właściwe postawy nauczycieli – wychowawców wpływają na właściwą postawę uczniów i dążenie ich do bycia lepszym, wolnym od przemocy, agresji, nałogów.

VII. HARMONOGRAM DZIAŁAŃ W WYBRANYCH OBSZARACH ZAGROŻEŃ.

1) *Obszar: Dyscyplina szkolna, niska kultura słowa.*

L.P.	Działania	Odpowiedzialni	Termin wykonania
1.	Stała kontrola zachowań pozytywnych i negatywnych uczniów – analiza wpisów do zeszytów wychowawczych.	Wychowawcy klas, pedagog.	Cały rok
2.	Nowelizacja uregulowań wewnątrz – szkolnych.	Dyrektor	Wg potrzeb
3.	Pilnowanie, aby wszelkie przejawy ustalonych uregulowań nie były łamane.	Wychowawcy, pedagog.	Cały rok
4.	Stała kontrola frekwencji na wszystkich zajęciach.	Wychowawcy klas, pedagog.	Cały rok
5.	Warsztaty dotyczące m.in. dobrej komunikacji.	Pedagog szkolny.	Cały rok
6.	Prowadzenie <i>Skrzynki zaufania</i> .	Samorząd Uczniowski	IX
7.	Organizowanie konkursów podnoszących kulturę osobistą uczniów.	Samorząd Uczniowski	Cały rok
8.	Budowanie wśród uczniów właściwego wizerunku własnej osoby, uczenie konstruktywnego rozwiązywania problemów.	Wychowawcy, pedagog.	Cały rok
9.	Przeprowadzenie warsztatów w klasach pt. <i>Jestem tolerancyjny.</i>	Pedagog szkolny.	Cały rok

2) **Obszar:** *Kształtowanie umiejętności interpersonalnych.*

L.P.	Działania	Odpowiedzialni	Termin wykonania
1.	Uczenie umiejętności radzenia sobie z emocjami. Uczenie rozładowywania napięć: zdrowych, przynoszących ulgę, dopuszczalnych społecznie.	Wychowawcy, pedagog.	Cały rok
2.	Wzmacnianie poczucia przynależności do grupy klasowej.	Wychowawcy.	Cały rok
3.	Kształtowanie umiejętności wczuwania się w położenie innej osoby.	Nauczyciele, wychowawcy.	Cały rok
4.	Organizowanie pomocy uczniom mającym problemy w szkole i w domu.	Wychowawcy, nauczyciele, pedagog.	W miarę potrzeb
5.	Wzmacnianie poczucia własnej wartości.	Wychowawcy, nauczyciele, pedagog.	Cały rok
6.	Kształtowanie właściwych postaw uczniów poprzez ukazywanie odpowiednich wzorców.	Wychowawcy, nauczyciele, pedagog.	Cały rok
7.	Ukazywanie wpływu reklam i środowiska masowego przekazu na zachowania młodych ludzi.	Wychowawcy.	Cały rok
8.	Uczenie prawidłowej komunikacji międzyludzkiej.	Wychowawcy.	Cały rok

3) Obszar: Promowanie zdrowego stylu życia i alternatywnych sposobów spędzania wolnego czasu i zasad bezpieczeństwa podczas zabaw.

L.p.	Działania	Odpowiedzialni	Termin wykonania
1.	Realizacja tematyki mówiącej o szkodliwości nikotyny, alkoholu, narkotyków na lekcjach wychowawczych.	Wychowawcy, pedagog.	Cały rok
2.	Akcja informacyjna na temat uzależnień: - gazetki szkolne, - konkursy dla uczniów.	Pedagog, Samorząd Uczniowski.	Cały rok
3.	Przeprowadzenie w klasach ankiet mających na celu zorientowanie się w problematyce uzależnień wśród uczniów.	Wychowawcy, pedagog.	Cały rok
5.	Wzmacnianie w uczniach umiejętności odmawiania. Uczenie bycia asertywnym.	Wychowawcy, nauczyciele, pedagog.	Cały rok
6.	Wdrożenie akcji <i>Szklanka mleka dla pierwszaka</i> , oraz <i>Owoce w szkole</i>	p. Wioletta Szczygielska.	IX
8.	Udział w akcjach i konkursach organizowanych przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.	Pedagog.	Cały rok
10.	Organizowanie zajęć pozalekcyjnych, sportowych.	Nauczyciele	Cały rok

4) Obszar: Osiąganie celów życiowych i zainteresowanie nauką.

L.P.	Działania	Odpowiedzialni	Termin wykonania
1.	Upowszechnienie aktywizujących metod nauczania.	Nauczyciele, wychowawcy klas.	Cały rok
2.	Prowadzenie kółek zainteresowań, umożliwianie zdobycia nowych umiejętności wg potrzeb uczniów.	Wszyscy nauczyciele	Cały rok
3.	Prezentowanie osiągnięć uczniów.	Wychowawcy, nauczyciele.	Cały rok
4.	Ukazanie alternatywnych sposobów organizowania życia. Właściwa orientacja zawodowa, możliwości kształcenia.	Wychowawcy klas, pedagog.	Cały rok
5.	Dostarczenie uczniom wiedzy jak można się uczyć lepiej i efektywniej.	Wychowawcy, nauczyciele.	Cały rok
6.	Motywowanie ucznia do pracy, dostrzeganie najmniejszych osiągnięć.	Wychowawcy, nauczyciele.	Cały rok
7.	Wzbogacanie wiedzy uczniów na tematy związane z higieną pracy i nauki, higieną psychiczną i osobistą.	Wychowawcy.	Cały rok
8.	Wzmacnianie motywacji uczniów do nauki.	Wychowawcy, nauczyciele, pedagog	Cały rok

5) Obszar: Zwiększenie komunikacji w relacjach nauczyciel - uczeń, uczeń - rodzic, uczeń - uczeń.

L.p.	Działania	Odpowiedzialni	Termin wykonania
1.	Realizacja lekcji wychowawczych dotyczących w/w problemu.	Wychowawcy klas.	Cały rok
2.	Porady, konsultacje oraz terapia indywidualna.	Wychowawcy klas, nauczyciele, pedagog.	Cały rok
3.	Konsultacje indywidualne dla uczniów, rodziców.	Wychowawcy, nauczyciele, pedagog.	Cały rok
4.	Stosowanie aktywnych metod nauczania, wykorzystanie multimedialnych środków dydaktycznych: - stosowanie technologii informacyjnej na zajęciach szkolnych, - organizacja lekcji koleżeńskich z ukierunkowaniem na pracę i zaangażowaniem uczniów na lekcjach.	Nauczyciele, wychowawcy.	Cały rok
6.	Mobilizacja zespołów klasowych – pomoc zaprzyjaźnionego kolegi.	Wychowawcy, samorzady klasowe, samorząd uczniowski.	Cały rok
7.	Zwiększenie współpracy szkoły z rodzicami w celu informowania na bieżąco o sprawach uczniów.	Dyrektor, wszyscy nauczyciele.	Cały rok
8.	Przeprowadzenie zajęć warsztatowych dotyczących preorientacji zawodowej w klasach III gimnazjum.	Pedagog szkolny, doradca zawodowy.	II półrocze
9.	Zorganizowanie spotkania rodziców uczniów klasy III gimnazjum z pracownikami PPP-P dotyczącego różnych dróg zawodowych i zorientowania się w rynku pracy.	Pedagog szkolny, doradca zawodowy	II półrocze
10.	Organizowanie Dni Otwartych w szkole.	Dyrektor, wszyscy nauczyciele.	Wg harmonogramu

6) Obszar: *Eliminowanie przejawów agresji i przemocy w szkole.*

L.p.	Działania	Odpowiedzialni	Termin wykonania
1.	Wdrażanie VII edycji programu <i>Szkoła bez przemocy.</i>	Pedagog szkolny.	IX, X, cały rok
2.	Spotkania z pracownikami poradni psychologiczno - pedagogicznej, policjantem: spotkania z młodzieżą mające na celu uświadomienie problemu i zaangażowanie we współpracę w redukowaniu aktów przemocy i agresji w szkole.	Pedagog.	Cały rok
3.	Pokazanie uczniom jak rozpoznać naciski ze strony otoczenia. Rozwijanie umiejętności radzenia sobie w sytuacji przemocy. Dostarczenie uczniom wiedzy na temat sposobów radzenia sobie z emocjami, stresem i zagrożeniem.	Wychowawcy, nauczyciele, pedagog.	Cały rok
4.	Działania informacyjno-profilaktyczne na rzecz środowiska, szkoły oraz indywidualnych osób.	Pedagog szkolny.	Cały rok
5.	Zakończenie realizacji programu <i>Szkoła bez przemocy.</i>	Pedagog szkolny.	Czerwiec
6.	Zapewnienia uczniom alternatywnych możliwości spędzania wolnego czasu: -różnorodna atrakcyjna oferta zajęć pozalekcyjnych, -aktywne formy spędzania wolnego czasu, - zajęcia rekreacyjno - sportowe, biesiady z piosenką.	Wszyscy nauczyciele.	Cały rok
7.	Organizowanie wycieczek, wyjazdów do kina pokazujących alternatywę spędzania czasu wolnego.	Klub młodego podróżnika.	Cały rok
8.	Zajęcia wychowawcze integrujące zespół klasowy.	Wychowawcy.	Cały rok

VIII. CAŁOŚCIOWA EWALUACJA SZKOLNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI

Pod koniec roku szkolnego przeprowadzona będzie ewaluacja programu za pomocą ankiet, obserwacji. Osobami ankietowanymi będą uczniowie naszej szkoły, rodzice oraz nauczyciele. Uzyskane wyniki posłużą do:

- analizy przeprowadzonych działań,
- ustalenia czy uległy osłabieniu czynniki ryzyka,
- oceny czy uległy wzmocnieniu czynniki chroniące,
- oceny ich skuteczności,
- wprowadzenia ewentualnych zmian,
- zaplanowania działań na przyszły rok.